

Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
PAOLO MENGOTZI
της 21ης Δεκεμβρίου 2016¹

Υπόθεση C-17/16

Oussama El Dakkak
Intercontinental SARL
κατά

Administration des douanes et droits indirects

«Προδικαστική παραπομπή — Έλεγχοι των ρευστών διαθεσίμων που εισέρχονται ή εξέρχονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση — Κανονισμός (ΕΚ) 1889/2005 — Άρθρο 3, παράγραφος 1 — Έκταση της υποχρέωσης δηλώσεως — Ζώνη διεθνούς διελεύσεως αερολιμένα κράτους μέλους»

I – Εισαγωγή

1. Η υπό κρίση υπόθεση έχει ως αντικείμενο αίτηση του Cour de cassation (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο, Γαλλία) για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως επί της ερμηνείας του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 1889/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2005, σχετικά με τους ελέγχους ρευστών διαθεσίμων που εισέρχονται ή εξέρχονται από την Κοινότητα², καθώς και του άρθρου 4, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 562/2006, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2006, για τη θέσπιση του κοινοτικού κώδικα σχετικά με το καθεστώς διελεύσεως προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν)³.

2. Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο δίκης μεταξύ του Oussama El Dakkak και της Intercontinental SARL [στο εξής: Intercontinental], αφενός, και της administration des douanes et droits indirects (διεύθυνση τελωνείων και εμμέσων φόρων, Γαλλία), αφετέρου, με αντικείμενο τις αγωγές αποζημιώσεως των πρώτων, προς αποκατάσταση των ζημιών τις οποίες ισχυρίζονται ότι υπέστησαν συνεπεία της κατασχέσεως από την ως άνω φορολογική αρχή των μετρητών που μετέφερε ο O. El Dakkak κατά τη διέλευσή του από το αερολιμένα Roissy-Charles-de-Gaulle (Γαλλία), επειδή ο τελευταίος δεν είχε δηλώσει τα ποσά αυτά.

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

2 — ΕΕ 2005, L 309, σ. 9.

3 — ΕΕ 2006, L 105, σ. 1. Ο εν λόγω κανονισμός καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε, από τις 11 Απριλίου 2016, από τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, περί κώδικα της Ένωσης σχετικά με το καθεστώς διελεύσεως προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν) (ΕΕ 2016, L 77, σ. 1).

3. Το κεντρικό ζήτημα στην υπόθεση αυτή είναι αν η υποχρέωση την οποία επιβάλλει το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 1889/2005 σε «[κ]άθε φυσικό πρόσωπο που εισέρχεται ή εξέρχεται από την [Ευρωπαϊκή Ένωση] και μεταφέρει ρευστά διαθέσιμα αξίας ίσης ή μεγαλύτερης των 10 000 ευρώ» να δηλώνει το σχετικό ποσό στις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους εισόδου ή εξόδου ισχύει και στην περίπτωση των επιβατών πτήσεως προερχομένης από τρίτη χώρα, οι οποίοι, μετά την αποβίβαση, παραμένουν στη ζώνη διεθνούς διελεύσεως αερολιμένα κράτους μέλους προτού επιβιβαστούν σε πτήση με προορισμό άλλη τρίτη χώρα.

II – Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

4. Η Intercontinental ανέθεσε στον Ο. El Dakkak την μεταφορά δολαρίων ΗΠΑ από την Κοτονού (του Μπενίν) στην Βηρυτό (του Λιβάνου) αεροπορικώς, με ενδιάμεσο σταθμό τον αερολιμένα Roissy-Charles-de-Gaulle⁴.

5. Στις 9 Δεκεμβρίου 2010, κατά τη διέλευσή του από τον ως άνω αερολιμένα, ο Ο. El Dakkak υποβλήθηκε σε έλεγχο από τους τελωνειακούς υπαλλήλους στη γέφυρα επιβιβάσεως της πτήσεώς του για Βηρυτό. Όπως προκύπτει από τον φάκελο της δικογραφίας, κατά τον εν λόγω έλεγχο, ο Ο. El Dakkak δήλωσε ότι είχε στην κατοχή του χρηματικό ποσό σε μετρητά και επέδειξε σχετική δήλωση που είχε υποβάλει στο τελωνείο του Μπενίν. Οι τελωνειακοί υπάλληλοι του ζήτησαν να τους ακολουθήσει και μετά από καταμέτρηση των χρημάτων διαπιστώθηκε ότι είχε στην κατοχή του 1 607 650 δολάρια ΗΠΑ, καθώς και 3 900 ευρώ⁵.

6. Ο Ο. El Dakkak τέθηκε υπό προσωρινή κράτηση από την τελωνειακή αρχή και στη συνέχεια του απαγγέλθηκε κατηγορία από τον αρμόδιο ανακριτή για παράβαση της υποχρέωσης δηλώσεως κεφαλαίων, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 464 του τελωνειακού κώδικα⁶, και για νομιμοποίηση προϊόντος απάτης. Τα χρηματικά ποσά τα οποία μετέφερε κατασχέθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 465, II, του τελωνειακού κώδικα⁷, και στη συνέχεια σφραγίστηκαν από την διεύθυνση τελωνείων και εμμέσων φόρων.

7. Με απόφαση της 11ης Μαΐου 2011, το ποινικό τμήμα του cour d'appel de Paris (εφετείο Παρισιών, Γαλλία) ακύρωσε τη διαδικασία στο σύνολό της λόγω παρατυπίας και διέταξε την επιστροφή των σφραγισμένων. Από τον φάκελο της δικογραφίας προκύπτει ότι η ακύρωση αυτή διατάχθηκε επειδή ο Ο. El Dakkak κρατήθηκε από τους τελωνειακούς υπαλλήλους επί 7 ώρες και 45 λεπτά, καθ' υπέρβαση των νόμιμων ορίων και ενώ η κράτηση δεν ήταν απαραίτητο να διαρκέσει τόσο, ότι η αρχική αυτή διαδικασία ήταν παράτυπη και ότι η ακύρωσή της επέφερε την ακύρωση όλων των εξαρτημένων από αυτήν μεταγενεστερών πράξεων.

4 — Από τα στοιχεία της δικογραφίας προκύπτει ότι η μεταφορά των χρημάτων αποσκοπούσε στην εξόφληση οφειλής σε προμηθευτή της Intercontinental, η οποία ειδικεύεται στην εμπορία αυτοκινήτων.

5 — Τόσο η διεύθυνση τελωνείων και εμμέσων φόρων, στις παρατηρήσεις της επί της αιτήσεως αναιρέσεως που άσκησε Ο. El Dakkak στη Γαλλία, όσο και η Γαλλική Κυβέρνηση, στις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσε ενώπιον του Δικαστηρίου, επισημαίνουν ότι η δήλωση την οποία υπέβαλε ο Ο. El Dakkak στο Μπενίν κάλυπτε μόνον το ποσό των 983 000 δολαρίων.

6 — Το άρθρο αυτό, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο επελεύσεως των πραγματικών περιστατικών, είχε ως εξής: «Τα φυσικά πρόσωπα που μεταφέρουν προς κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή από κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης χρηματικά ποσά, τίτλους ή αξίες, χωρίς τη μεσολάβηση πιστωτικού ιδρύματος ή οργανισμού ή υπηρεσίας προβλεπόμενων στο άρθρο L. 518-1 του νομισματικού και χρηματοοικονομικού κώδικα υποχρεούνται να προβαίνουν σε σχετική δήλωση σύμφωνα με τους ισχύοντες όρους». Κατά το άρθρο R152-6, I, πρώτο εδάφιο, «[η] δήλωση που προβλέπεται στο άρθρο 3 του κανονισμού 1889/2005 [...] και η δήλωση των χρηματικών ποσών, τίτλων ή αξιών που μεταφέρονται προς ή από κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, [...], υποβάλλονται γραπτώς από τα φυσικά πρόσωπα, για ίδιο λογαριασμό ή για λογαριασμό άλλου, στην τελωνειακή αρχή, το αργότερο κατά τον χρόνο εισόδου στην ή εξόδου από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ή της διελεύσεως με προορισμό ή με προέλευση από κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

7 — Το άρθρο 465, I, του τελωνειακού κώδικα, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο επελεύσεως των πραγματικών περιστατικών, όριζε ότι «[η] παράβαση των υποχρεώσεων δηλώσεως που καθιερώνουν το άρθρο 464 και ο κανονισμός 1889/2005 [...] τιμωρείται με πρόστιμο ισούμενο προς το τέταρτο του ποσού το οποίο αφορά η παράβαση ή η απόπειρα παραβάσεως». Κατά το σημείο II του εν λόγω άρθρου, «οι τελωνειακοί υπάλληλοι, εφόσον διαπιστώσουν την παράβαση η οποία τυποποιείται στο σημείο I, προβαίνουν σε κατάσχεση του συνόλου του ποσού που αφορά η παράβαση ή η απόπειρα παραβάσεως για περίοδο τριών μηνών, η οποία μπορεί να παραταθεί [...] μέχρι του ορίου των έξι μηνών».

8. Με έγγραφο της 2ας Απριλίου 2012, η αρμόδια αρχή πληροφόρησε τον Ο. El Dakkak ότι επρόκειτο να του καταβάλει με έμβασμα το ποσό των ευρώ και το ισόποσο σε ευρώ των δολαρίων ΗΠΑ που είχαν κατασχεθεί, καθώς και μέρος των εξόδων φακέλου.

9. Ο Ο. El Dakkak και η Intercontinental άσκησαν αγωγή αποζημιώσεως ενώπιον του tribunal d'instance d'Aulnay-sous-Bois (Γαλλία), κατόπιν δε έφεση ενώπιον του cour d'appel de Paris (εφετείο Παρισιών), ισχυριζόμενοι ότι η διεύθυνση τελωνείων και εμμέσων φόρων δεν μπορούσε να καταλογίσει στον Ο. El Dakkak παράβαση της υποχρέωσης δηλώσεως, επειδή αυτός δεν υπείχε τέτοια υποχρέωση.

10. Από τα στοιχεία της δικογραφίας προκύπτει ότι, ενώπιον του cour d'appel de Paris (εφετείου Παρισιών), ο Ο. El Dakkak υποστήριξε ότι στην υποχρέωση δηλώσεως του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 1889/2005 και στις διατάξεις του γαλλικού δικαίου με τις οποίες μεταφέρθηκε στο εθνικό δίκαιο ο σχετικός κανόνας υπόκεινται μόνον τα πρόσωπα που διέρχονται τα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης. Επικαλούμενος το γράμμα του άρθρου 4 του κανονισμού 562/2006, ο Ο. El Dakkak ισχυρίστηκε ότι περνά τα σύνορα κατ' αυτόν τον τρόπο μόνον όποιος διασχίζει μεθοριακό σημείο διελεύσεως, και ότι, δεδομένου ότι το σημείο που έχει δηλώσει η Γαλλία για τον αερολιμένα Roissy-Charles- de-Gaulle βρίσκεται στην έξοδο από τη ζώνη διεθνούς διελεύσεως, όποιος παραμένει εντός της ζώνης αυτής δεν διασχίζει ποτέ το σημείο διελεύσεως και, συνεπώς, δεν εισέρχεται ποτέ στο έδαφος της Ένωσης.

11. Μετά την απορριπτική απόφαση που εξέδωσε στις 25 Μαρτίου 2014 το cour d'appel de Paris (εφετείο Παρισιών) επί της εφέσεως του Ο. El Dakkak ως προς το σημείο αυτό, ο τελευταίος άσκησε αναίρεση.

12. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Cour de cassation (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία ενώπιόν του και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχουν τα άρθρα 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 1889/2005 και 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 562/2006 την έννοια ότι υπήκοος τρίτου κράτους ευρισκόμενος σε ζώνη διεθνούς διελεύσεως αερολιμένα δεν υπόκειται στην υποχρέωση δηλώσεως η οποία απορρέει από το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 1889/2005 ή, αντιθέτως, ότι ο εν λόγω υπήκοος τρίτου κράτους υπόκειται στην υποχρέωση αυτή, ως διελθών τα εξωτερικά σύνορα της [Ένωσης] από ένα από τα συννοριακά σημεία διελεύσεως, όπως αυτά προβλέπονται στο άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 562/2006;»

III – Εκτίμηση

13. Με το προδικαστικό ερώτημα που υπέβαλε, το Cour de cassation (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο) ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν επιβάτης που παραμένει εντός της ζώνης διεθνούς διελεύσεως αερολιμένα κράτους μέλους –ήτοι εντός της ζώνης που εκτείνεται μεταξύ των σημείων επιβίβασης και αποβίβασης και των σημείων όπου πραγματοποιούνται οι μεταναστευτικοί και τελωνειακοί έλεγχοι-, μετά την αποβίβασή του από πτήση προερχόμενη από τρίτη χώρα και προτού επιβιβαστεί σε πτήση με προορισμό άλλη τρίτη χώρα, διήλθε εξωτερικό μεθοριακό σημείο της Ένωσης κατά την έννοια του κανονισμού 562/2006 και υπόκειται, ως εκ τούτου, στην υποχρέωση δηλώσεως που προβλέπεται στο άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 1889/2005.

14. Το αιτούν δικαστήριο εκκινεί από την παραδοχή ότι η φράση «εισέρχεται στην Ένωση», όπως χρησιμοποιείται στο άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 1889/2005, πρέπει να ερμηνευθεί υπό το πρίσμα της φράσεως «διέλευση των εξωτερικών συνόρων» στο άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 562/2006.

15. Όπως και η Γαλλική Κυβέρνηση, θεωρώ ότι η παραδοχή αυτή είναι εσφαλμένη.

16. Ο κανονισμός 562/2006 εκδόθηκε με βάση το άρθρο 62 της Συνθήκης ΕΚ, και ειδικότερα τις παραγράφους 1 και 2, στοιχείο α', αυτού, το οποίο εξουσιοδοτούσε το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης να θεσπίσει διατάξεις που σκοπό θα είχαν, αφενός, να εξασφαλίσουν την απουσία οιοδήποτε ελέγχου των προσώπων κατά τη διέλευση των εσωτερικών συνόρων της Ένωσης και, αφετέρου, να ορίσουν τις προδιαγραφές και διαδικασίες που θα πρέπει να ακολουθούνται κατά τη διενέργεια ελέγχων επί των προσώπων τα οποία διέρχονται τα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών. Αντιθέτως, ο κανονισμός 1889/2005 εκδόθηκε με βάση, αφενός, το άρθρο 95 ΕΚ, το οποίο αφορά την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που έχουν ως αντικείμενο την εγκαθίδρυση και τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, και, αφετέρου, το άρθρο 135 ΕΚ, το οποίο αφορά την τελωνειακή συνεργασία.

17. Μολονότι συμβάλλουν στην επίτευξη του ίδιου στόχου, που εξαγγέλλεται στο άρθρο 14 της Συνθήκης ΕΚ, ήτοι στη δημιουργία ενός χώρου χωρίς εσωτερικά σύνορα όπου διασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων, οι δύο αυτοί κανονισμοί έχουν, ο καθένας ανάλογα με τη νομική του βάση, διαφορετικό αντικείμενο και διαφορετικό σκοπό, αφού ο πρώτος καθιερώνει κοινούς κανόνες όσον αφορά τη διέλευση των συνόρων από τα πρόσωπα, ώστε να ενοποιηθεί και να αναπτυχθεί το κεκτημένο του Σένγκεν⁸, ενώ ο δεύτερος καθιερώνει σύστημα ελέγχου των ρευστών διαθεσίμων που εισέρχονται και εξέρχονται από την Ένωση προκειμένου να συμπληρώσει την οδηγία 91/308, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες⁹.

18. Επομένως, δεν είναι σκόπιμο να ερμηνεύονται οι έννοιες που περιέχονται στον κανονισμό 1889/2005 υπό το πρίσμα των εννοιών στις οποίες αναφέρεται ο κανονισμός 562/2006. Συνεπώς, το Δικαστήριο δεν είναι εν προκειμένω υποχρεωμένο να αποφανθεί επί της ερμηνείας της φράσεως «διέλευση των συνόρων» με γνώμονα τον κανονισμό 562/2006.

19. Συνεπώς, πρέπει να αναδιατυπωθεί το προδικαστικό ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου υπό την έννοια ότι ζητείται, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν η υποχρέωση δηλώσεως που προβλέπεται στο άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 1889/2005 υφίσταται και στην περίπτωση υπηκόου τρίτης χώρας υπό τις περιστάσεις της υπόθεσης της κύριας δίκης, και να ερμηνευθεί η φράση «είσοδος στην Ένωση» όπως χρησιμοποιείται στην ως άνω διάταξη με βάση το γράμμα, την οικονομία και το πνεύμα της, καθώς και το όλο σύστημα και τους σκοπούς του κανονισμού στον οποίο εντάσσεται.

20. Αν ληφθεί υπόψη απλώς και μόνον το σύννηθες νόημα των λέξεων που χρησιμοποιούνται στη διάταξη αυτή, η επίμαχη φράση μάλλον αναφέρεται στην περίπτωση όπου φυσικό πρόσωπο μεταβαίνει από έδαφος το οποίο δεν αποτελεί τμήμα του χώρου της Ένωσης σε έδαφος εντός του χώρου αυτού.

⁸ — Βλ., ιδίως, τις αιτιολογικές σκέψεις 3, 4 και 5 του κανονισμού 562/2006.

⁹ — ΕΕ 1991, L 166, σ. 77. Η οδηγία αυτή καταργήθηκε με την οδηγία 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2005, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας (ΕΕ 2005, L 309, σ. 15), η οποία με τη σειρά της αντικαταστάθηκε από την οδηγία (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και την κατάργηση της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και της οδηγίας 2006/70/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ 2015, L 141, σ. 73).

21. Καθόσον, στο πλαίσιο της προκειμένης υποθέσεως, ο χώρος της Ένωσης οριοθετείται από το εδαφικό πεδίο εφαρμογής των συνθηκών, όπως αυτό ορίζεται ιδίως στα άρθρα 52 ΣΕΕ και 355 ΣΛΕΕ¹⁰, τέτοια μετάβαση υφίσταται όταν το οικείο πρόσωπο διέρχεται, υπό την έννοια της φυσικής του παρουσίας, τα γεωγραφικά σύνορα ενός κράτους μέλους και εισέρχεται σε έδαφος του εν λόγω κράτους όπου εφαρμόζονται οι συνθήκες. Σύμφωνα με την ως άνω ερμηνεία, πρόσωπο το οποίο, όπως ο Ο. El Dakkak, αφού αποβιβάστηκε από αεροσκάφος προερχόμενο από τρίτη χώρα, μεταβαίνει στη ζώνη διεθνούς διελεύσεως αερολιμένα ευρισκόμενου στο έδαφος κράτους μέλους (όπως αυτό προσδιορίζεται ανωτέρω) και παραμένει σε αυτήν μέχρις ότου επιβιβαστεί σε πτήση με προορισμό τρίτη χώρα, πρέπει να θεωρηθεί ότι εισήλθε στην Ένωση κατά την έννοια της επίμαχης διατάξεως, ακόμη και αν δεν διέσχισε μεθοριακό σημείο ελέγχου.

22. Ωστόσο, η φράση «είσοδος στην Ένωση» μπορεί επίσης να αναφέρεται σε μια νομική έννοια εντελώς διαφορετική από τη διέλευση γεωγραφικών συνόρων. Όπως τόνισε ο γενικός εισαγγελέας N. Fennelly στο σημείο 24 των προτάσεων του στην υπόθεση Επιτροπή κατά Συμβουλίου (C-170/96, EU:C:1998:43), πρέπει να γίνεται, στην πράξη, διάκριση μεταξύ δύο πτυχών της διελεύσεως των συνόρων. Η πρώτη είναι η είσοδος στο έδαφος μιας χώρας υπό την έννοια της φυσικής παρουσίας, χωρίς να έχει προηγηθεί απαραίτητως διέλευση από μεθοριακό σταθμό ελέγχου, η δεύτερη είναι η είσοδος στην εθνική επικράτεια υπό τη νομική έννοια της διελεύσεως από μεθοριακό σταθμό ελέγχου.

23. Έτσι, θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι πρόσωπο που έχει διασχίσει τα γεωγραφικά σύνορα ενός κράτους μέλους εισέρχεται στην Ένωση μόνον όταν λάβει σχετική άδεια κατά τη στιγμή της διελεύσεώς του από μεθοριακό σημείο ελέγχου. Με βάση την ερμηνεία αυτή, δεν θα γινόταν δεκτό ότι πρόσωπο ευρισκόμενο στην κατάσταση του Ο. El Dakkak έχει εισέλθει στην Ένωση κατά την έννοια της επίμαχης διάταξης.

24. Ποια από τις δύο αυτές ερμηνείες είναι η ορθή;

25. Υπέρ της πρώτης ερμηνείας συνηγορεί, εκτός από το γράμμα του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 1889/2005, το γεγονός ότι δεν προβλέπεται, στον κανονισμό, ρητή εξαίρεση των ζωνών διελεύσεως των αεροδρομίων από το πεδίο εφαρμογής της υποχρεώσεως δηλώσεως, την οποία επιβάλλει το άρθρο αυτό.

26. Οι δε ζώνες διεθνούς διελεύσεως των αεροδρομίων αποτελούν μέρος του εδάφους του κράτους εντός τους οποίου ευρίσκονται και, ακόμη και αν γίνει δεκτό ότι απολαύουν ιδιαίτερου νομικού καθεστώτος, δεν αποτελούν ζώνες «μη δικαίου», αφού τελούν υπό τον δικαιοδοτικό και διοικητικό έλεγχο του οικείου κράτους. Έχει ενδιαφέρον να επισημανθεί στο σημείο αυτό ότι, σε θέματα μετανάστευσης, η Γαλλική Δημοκρατία αναγνωρίζει, κατά πλάσμα δικαίου, στις αποκαλούμενες «ζώνες αναμονής»¹¹, στις οποίες περιλαμβάνονται οι ζώνες διεθνούς διελεύσεως των αερολιμένων, ένα

10 — Το Δικαστήριο κατέστησε σαφές στην απόφαση της 15ης Δεκεμβρίου 2015, Κοινοβούλιο και Επιτροπή κατά Συμβουλίου (C-132/14 έως C-136/14, EU:C:2015:813, σκέψεις 75 έως 77), ότι το εδαφικό πεδίο εφαρμογής πράξεως του παράγωγου δικαίου πρέπει να οριοθετείται, ελλείψει διευκρινίσεων στην ίδια την πράξη, με γνώμονα τα άρθρα 52 ΣΕΕ και 355 ΣΛΕΕ.

11 — Κατά το άρθρο L221-1, πρώτο εδάφιο, του Κώδικα περί εισόδου και παραμονής των αλλοδαπών και περί ασύλου, «[ο] αλλοδαπός ο οποίος φθάνει στη Γαλλία [...] αεροπορικώς και είτε δεν έχει άδεια εισόδου στο γαλλικό έδαφος είτε ζητεί να γίνει δεκτός λόγω ασύλου, μπορεί να παραμείνει σε ζώνη αναμονής ευρισκόμενη [...] εντός αεροδρομίου, για όσο χρονικό διάστημα είναι απολύτως απαραίτητο για την αναχώρησή του και, αν αιτείται άσυλο, για την εξέταση η οποία απαιτείται προκειμένου να διαπιστωθεί ότι η αίτησή του δεν είναι προδήλως αβάσιμη».

ορισμένο καθεστώς εξωεδαφικότητας¹². Τούτο, ωστόσο, δεν σημαίνει, όπως διευκρίνισε το Cour de cassation (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο), ότι όποιο πρόσωπο είναι σε αναμονή εντός μιας τέτοιας ζώνης παύει να βρίσκεται πρακτικά επί γαλλικού εδάφους και να υπόκειται στην εφαρμογή των διατάξεων του γαλλικού δικαίου¹³.

27. Άλλωστε, ο μη εξωεδαφικός χαρακτήρας των ζωνών διεθνούς διελεύσεως έχει τονιστεί, όπως υπενθυμίζει η Γαλλική Κυβέρνηση στις γραπτές παρατηρήσεις της, από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΔΑ) στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 25ης Ιουνίου 1996, *Amuur κατά Γαλλίας* (ECLI:CE:ECHR:1996:0625JUD001977692, σκέψη 52), όπου το εν λόγω δικαστήριο είχε κληθεί να απαντήσει στο ερώτημα αν ήταν συμβατή με το άρθρο 5 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950, η «παραμονή» ορισμένων Σομαλών αιτούντων άσυλο στη «ζώνη αναμονής» του αεροδρομίου Roissy-Charles-de-Gaulle. Περαιτέρω, υπέρ του μη εξωεδαφικού χαρακτήρα αυτών των ζωνών διελεύσεως τάσσεται εν προκειμένω και η Γαλλική Κυβέρνηση, υπογραμμίζοντας ότι η ζώνη διεθνούς διελεύσεως του αεροδρομίου Roissy-Charles-de-Gaulle, αφενός, ανήκει στη γαλλική επικράτεια και, αφετέρου, υπόκειται στο γαλλικό δίκαιο και στο δίκαιο της Ένωσης.

28. Οι δε προπαρασκευαστικές εργασίες για την έκδοση του κανονισμού 1889/2005 παρέχουν μάλλον ελάχιστες ενδείξεις σχετικά με την ερμηνεία του πεδίου εφαρμογής της υποχρέωσης δηλώσεως, την οποία επιβάλλει το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού.

29. Η πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την πρόληψη, μέσω της τελωνειακής συνεργασίας, της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (στο εξής: πρόταση κανονισμού)¹⁴, η οποία αρχικώς είχε ως νομική βάση μόνον το άρθρο 135 ΕΚ, προέβλεπε, στο άρθρο 1, ότι η υποχρέωση δηλώσεως ισχύει για κάθε φυσικό πρόσωπο που εισέρχεται ή εξέρχεται από το «τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας»¹⁵, συμπεριλαμβανομένων των τμημάτων του εδάφους αυτού όπου δεν είχε εφαρμογή η οδηγία 91/308, της οποίας, όπως θα εκτεθεί στη συνέχεια, ο κανονισμός 1889/2005 αποτελεί το συμπλήρωμα. Κατά το άρθρο 2 της προτάσεως κανονισμού, ως «τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας» έπρεπε να νοείται, για τους σκοπούς πάντοτε της εν λόγω προτάσεως, το έδαφος των κρατών μελών στο οποίο αναφέρεται το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου¹⁶.

12 — Το άρθρο L221-2, πρώτο εδάφιο, του Κώδικα περί εισόδου και παραμονής των αλλοδαπών και περί ασύλου ορίζει ότι «[η] ζώνη αναμονής οριοθετείται από την αρμόδια διοικητική αρχή. Εκτείνεται μεταξύ των σημείων επιβίβασης και αποβίβασης και των σημείων όπου διενεργούνται οι έλεγχοι των προσώπων».

13 — Απόφαση του Cour de cassation (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο) της 25ης Μαρτίου 2009, n° 08-14.125, όπου κρίθηκε, προκειμένου για ανήλικο που είχε οδηγηθεί στη ζώνη αναμονής του αερολιμένα Paris-Charles de Gaulle, ότι «το cour d'appel, το οποίο διαπίστωσε ότι ο νεαρός X [...], ασυνόδευτος ανήλικος, συνελήφθη στο αεροδρόμιο Roissy-Charles-de-Gaulle ευθύς μετά την άφιξή του στο γαλλικό έδαφος, τέθηκε υπό προσωρινή κράτηση επειδή προσπάθησε να αποφύγει αστυνομικό έλεγχο, κατόπιν δε, μετά το πέρας της κράτησης, οδηγήθηκε στη ζώνη αναμονής του αεροδρομίου, θα έπρεπε να είχε συναγάγει από τις ίδιες τις διαπιστώσεις του ότι ο ενδιαφερόμενος βρισκόταν επί γαλλικού εδάφους, οπότε, ως ασυνόδευτος ανήλικος με ιρακινή υπηκοότητα, βρισκόταν οπωσδήποτε σε κίνδυνο, γεγονός που επέβαλλε την εφαρμογή, από τον δικαστή ανηλίκων, των μέτρων προστασίας που προβλέπουν τα άρθρα 375 επ. του Αστικού Κώδικα». Βλ. P. KLÖTGEN, *La frontière et le droit, esquisse d'une problématique*, Scientia Juris, 2011, σ. 45 επ. Άλλωστε, ο τρόπος διαχείρισης τέτοιου είδους «ζωνών αναμονής» είναι αντικείμενο επικρίσεων εκ μέρους οργάνωσεων προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (βλ. σχετικώς την έκθεση της Anafé της 20ής Ιανουαρίου 2016, στον διαδικτυακό τόπο: <http://www.anafe.org/spip.php?article317>).

14 — COM(2002) 328 τελικό.

15 — Το άρθρο 1, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, της προτάσεως κανονισμού είχε ως εξής: «Κάθε φυσικό πρόσωπο που εισέρχεται ή εξέρχεται από το τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας και μεταφέρει ρευστά διαθέσιμα αξίας ίσης ή μεγαλύτερης των δεκαπέντε χιλιάδων ευρώ υπόκειται σε υποχρέωση δήλωσης υπό τους όρους που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό».

16 — Κανονισμός της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ 1992, L 302 σ. 1), που καταργήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) 450/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2008, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (εκσυγχρονισμένος τελωνειακός κώδικας) (ΕΕ 2008, L 145, σ. 1). Στην δέκατη αιτιολογική σκέψη της προτάσεως κανονισμού σημειωνόταν ότι «[ό]σον αφορά τον γεωγραφικό προσδιορισμό του πεδίου εφαρμογής σύμφωνα με τις διατάξεις της συνθήκης, και ιδίως του άρθρου 299, παράγραφος 3, παράγραφος 4 και παράγραφος 6 στοιχείο γ', η οδηγία 91/308/ΕΟΚ δεν εφαρμόζεται σε ορισμένα ευρωπαϊκά κράτη ή εδάφη [...]» και ότι έπρεπε, ως εκ τούτου, «να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στον κίνδυνο ξεπλύματος χρήματος, ο οποίος θα υφίσταται στα κράτη και εδάφη αυτά και να προβλεφθεί γι' αυτά ένα ειδικό καθεστώς». Έτσι, το άρθρο 1, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, της προτάσεως κανονισμού όριζε ότι: «Κάθε φυσικό πρόσωπο που εισέρχεται ή εξέρχεται από τμήματα του τελωνειακού εδάφους της Κοινότητας στα οποία δεν εφαρμόζεται η οδηγία 91/308/ΕΟΚ και μεταφέρει ποσό ρευστών διαθεσίμων ίσο ή μεγαλύτερο των δεκαπέντε χιλιάδων ευρώ υπόκειται στην εν λόγω υποχρέωση δήλωσης».

30. Όμως, από τη μνεία στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης μπορεί να συναχθεί ότι η Επιτροπή αναφερόταν μάλλον στη γεωγραφική πτυχή της διελεύσεως των εξωτερικών συνόρων και ότι η πρόταση κανονισμού προοριζόταν, αρχικώς τουλάχιστον, να καλύπτει και τις περιπτώσεις εισόδου του εμπλεκόμενου προσώπου στη ζώνη διεθνούς διελεύσεως αερολιμένα ευρισκόμενου εντός κράτους μέλους. Άλλωστε, στην έκθεση που υπέβαλε στο Συμβούλιο μαζί με την πρόταση κανονισμού¹⁷, η Επιτροπή διευκρίνιζε ότι στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης, όπως και στα μη καλυπτόμενα από την οδηγία [91/308] εδάφη, «η κίνηση ρευστών διαθεσίμων υπόκειται κατ' αρχήν στην υποχρέωση δηλώσεως».

31. Ωστόσο, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εγκρίσεως του κανονισμού 1889/2005, το Συμβούλιο προσάρμοσε, με σχετική τροπολογία, το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής της πράξεως αυτής. Επεσήμανε ειδικότερα, στις επεξηγήσεις που συνόδευαν την πρόταση τροπολογίας του, ότι «χάριν της διαφάνειας υπέρ των ταξιδιωτών και προκειμένου να διευκολυνθεί η εφαρμογή του κανονισμού από τις αρμόδιες αρχές, ο έλεγχος των κινήσεων ρευστών διαθεσίμων θα πρέπει να ασκείται όταν ένα φυσικό πρόσωπο εισέρχεται στο έδαφος της Κοινότητας ή αναχωρεί από αυτό»¹⁸.

32. Ενώ είναι κατανοητοί οι λόγοι διαφάνειας που κατεύθυναν το Συμβούλιο –αφού η έννοια της «εισόδου στην Κοινότητα» με την άμεση παραπομπή στο άρθρο 299 ΕΚ, που ίσχυε τότε, μπορεί να κατανοηθεί ευκολότερα από την έννοια του «τελωνειακού εδάφους της Κοινότητας», η οποία πρέπει, άλλωστε, να ερμηνευθεί υπό το πρίσμα των σχετικών διευκρινίσεων στο άρθρο 1, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, της προτάσεως κανονισμού– είναι σαφώς δυσκολότερο να γίνει αντιληπτό ποιες δυσκολίες εφαρμογής θα αντιμετώπιζαν, κατά το Συμβούλιο, οι «αρμόδιες αρχές» αν το κείμενο της Επιτροπής είχε υιοθετηθεί χωρίς τροποποιήσεις. Πράγματι, δεδομένου ότι οι έλεγχοι που προέβλεπε η πρόταση κανονισμού έπρεπε κατά κύριο λόγο να διενεργούνται από τις τελωνειακές αρχές των κρατών μελών, οι οποίες μπορεί βασίμως να υποτεθεί ότι είναι αρκετά εξοικειωμένες με τις έννοιες του τελωνειακού δικαίου της Ένωσης, φαίνεται λογικό να γίνει δεκτό ότι το Συμβούλιο δεν αναφερόταν στο έργο του προσδιορισμού των εδαφών που αφορά η υποχρέωση δηλώσεως. Υπαινισσόταν άραγε τις δυσκολίες που θα αντιμετώπιζαν οι αρμόδιες αρχές στην προσπάθεια να διεκπεραιώσουν τον έλεγχο των διερχομένων επιβατών, οι οποίοι θα έπρεπε επίσης να εκπληρώνουν την υποχρέωση δηλώσεως βάσει της προτάσεως κανονισμού; Οι προπαρασκευαστικές εργασίες δεν επιβεβαιώνουν –ούτε, όμως, αποκλείουν– την εκδοχή αυτή, αλλά, αν ίσχυε κάτι τέτοιο, θα έπρεπε, λογικά, να περιλαμβάνεται στο τελικό κείμενο του κανονισμού 1889/2005 ρητή απαλλαγή των εν λόγω επιβατών από την υποχρέωση δηλώσεως, πράγμα που, αντίθετα, δεν συμβαίνει.

33. Εξάλλου, η τροποποίηση του γεωγραφικού πεδίου της πρότασης κανονισμού εξυπηρετούσε την πρόθεση του Συμβουλίου να διασφαλίσει την παράλληλη γεωγραφική εφαρμογή της οδηγίας 91/308 και του προς έκδοση κανονισμού.

34. Τις δύο αυτές πράξεις συνδέει όντως μια στενή σχέση.

17 — Έκθεση της 25ης Ιουνίου 2002, COM(2002) 328 τελικό, βλ. σημείο 2, σχόλιο επί του πρώτου άρθρου.

18 — Κοινή θέση του Συμβουλίου ενόψει της θεσπίσεως κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τον έλεγχο ρευστών διαθεσίμων που εισέρχονται ή εξέρχονται από την Κοινότητα, της 18ης Ιανουαρίου 2005, αριθ. 14843/04, σημείο 3, στοιχείο α'.

35. Η θέσπιση του κανονισμού 1889/2005 αποφασίστηκε με βάση τα στοιχεία που περιείχονταν στην έκθεση «Moneyrenny»¹⁹, σκοπός της οποίας ήταν να μετρήσει το μέγεθος των επιπτώσεων των διασυνοριακών κινήσεων μετρητών στην αποτελεσματικότητα των ελέγχων που πραγματοποιούνταν δυνάμει της οδηγίας 91/308. Όπως προκύπτει ιδίως από τη δεύτερη αιτιολογική σκέψη καθώς και από το άρθρο 1, παράγραφος 1, του κανονισμού, στόχος του είναι να *συμπληρώσει* τις διατάξεις της προαναφερθείσας οδηγίας με την καθιέρωση εναρμονισμένων κανόνων σχετικά με τον έλεγχο των ρευστών διαθεσίμων που εισέρχονται ή εξέρχονται από την Ένωση²⁰.

36. Είναι δε δυνατόν να αντληθούν από τη σχέση μεταξύ των δύο αυτών πράξεων στοιχεία που μπορούν να συμβάλουν στην οριοθέτηση του πεδίου της υποχρέωσης δηλώσεως, την οποία επιβάλλει το άρθρο 3 του κανονισμού 1889/2005.

37. Η οδηγία 91/308, η οποία έχει ως νομική βάση τα άρθρα 57, παράγραφος 2, πρώτη και τρίτη περίοδος, και 100 Α της Συνθήκης ΕΟΚ, επέβαλλε στα πιστωτικά ιδρύματα, στους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και σε ορισμένα νομικά ή φυσικά πρόσωπα υποχρεώσεις, περιλαμβανομένης της διενέργειας ελέγχων επί των συναλλαγών που πραγματοποιούνταν από παρόχους υπηρεσιών, οσάκις αυτές αφορούσαν ποσά μεγαλύτερα των 15 000 ευρώ. Κύριος στόχος της ήταν να αποτρέψει τη χρησιμοποίηση του χρηματοπιστωτικού συστήματος ως μέσου για τη νομιμοποίηση κεφαλαίων προερχομένων από παράνομες δραστηριότητες, η οποία θα μπορούσε να κλονίσει τη σταθερότητα και την αξιοπιστία του συστήματος αυτού και να ευνοήσει την ανάπτυξη του οργανωμένου εγκλήματος γενικώς και του λαθρεμπορίου ναρκωτικών ειδικότερα²¹. Επεδίωκε να συντονίσει τη δράση των κρατών μελών στον τομέα αυτό ώστε να αποτρέψει τον κίνδυνο θεσπίσεως εθνικών μέτρων που θα αντέβαιναν στους στόχους της εσωτερικής αγοράς, καθώς και να εξασφαλίσει την αποτελεσματικότερη καταπολέμηση της νομιμοποίησης των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, η οποία έχει συχνά διεθνείς διαστάσεις²².

38. Τα μέτρα που προέβλεπε η οδηγία αυτή, όπως και αυτά που προβλέπονται σήμερα στην οδηγία 2015/849²³ και, πριν από αυτήν, στην οδηγία 2005/60²⁴, εντάσσονταν σε ένα πλαίσιο διεθνούς συνεργασίας²⁵.

39. Υπενθυμίζεται συναφώς ότι, στην απόφαση της 25ης Απριλίου 2013, (C-212/11, EU:C:2013:270), το Δικαστήριο επισήμανε ότι, ναι μεν η οδηγία 2005/60, η οποία αντικατέστησε την οδηγία 91/308, σκόπευε επίσης να εξασφαλίσει την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, ωστόσο ο κύριος σκοπός της ήταν να αποτρέψει τη χρησιμοποίηση του χρηματοπιστωτικού συστήματος ως εργαλείου για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, όπως συναγόταν ιδίως από το γεγονός ότι είχε θεσπιστεί, όπως και η οδηγία 91/308, σε πλαίσιο διεθνούς συνεργασίας, προκειμένου να θέσει σε εφαρμογή και να καταστήσει δεσμευτικές στην Ένωση τις συστάσεις της Ομάδας Χρηματοοικονομικής Δράσης (FATF [Financial Action Task Force])²⁶.

19 — Έγγραφο 9630/2/00 του Συμβουλίου, της 7ης Σεπτεμβρίου 2000. Η «Επιχείρηση Moneyrenny», διεξήχθη μεταξύ Σεπτεμβρίου 1999 και Φεβρουαρίου 2000 από τις τελωνειακές υπηρεσίες των κρατών μελών με σκοπό να εποπτευθούν και να ελεγχθούν οι διασυνοριακές κινήσεις ρευστών διαθεσίμων ποσού άνω των 10 000 ευρώ, ώστε να διαπιστωθεί αν, συνεπεία του όγκου τους και μόνο οι κινήσεις αυτές μπορούσαν να υπονομεύσουν την αποτελεσματικότητα των ελέγχων που πραγματοποιούσαν τα πιστωτικά ιδρύματα προκειμένου να καταπολεμήσουν την νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

20 — Περαιτέρω αναφορές στην οδηγία 91/308 περιέχονται, πιο συγκεκριμένα, στις αιτιολογικές σκέψεις 5, 9 και 11, καθώς και στα άρθρα 5 και 6 του κανονισμού 1889/2005.

21 — Βλ., ιδίως, αιτιολογικές σκέψεις 1, 2 και 3.

22 — Βλ., ιδίως, αιτιολογικές σκέψεις 2 και 6.

23 — Προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 9 των παρουσών προτάσεων.

24 — Προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 9 των παρουσών προτάσεων.

25 — Βλ., ιδίως, αιτιολογική σκέψη 7.

26 — Βλ. σημείο 46. Η FATF είναι διακυβερνητικός οργανισμός συσταθείς το 1989, ο οποίος έχει ως αποστολή να διαμορφώσει πρότυπα και να προωθήσει την αποτελεσματική εφαρμογή νομοθετικών, κανονιστικών και πρακτικών μέτρων για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, της χρηματοδότησης της εξάπλωσης των όπλων, καθώς και των άλλων συναφών απειλών κατά της ακεραιότητας του διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος.

40. Ο κανονισμός 1889/2005, που εκδόθηκε με σκοπό να συμπληρώσει την οδηγία 91/308, έχει τον ίδιο αυτό στόχο. Άλλωστε, όπως ακριβώς και η οδηγία, ο κανονισμός εκδόθηκε, όπως προκύπτει από την αιτιολογική του σκέψη 4, προκειμένου να θέσει σε εφαρμογή μια σύσταση της FATF, την ειδική σύσταση IX της 22ας Οκτωβρίου 2004, σχετικά με τους διακινητές κεφαλαίων, πλέον καλούμενη, μετά την αναθεώρησή της το 2012, σύσταση 32²⁷.

41. Σύμφωνα με τη σύσταση αυτή, «[τ]α κράτη πρέπει να θεσπίσουν μέτρα για τον εντοπισμό των διασυνοριακών μεταφορών μετρητών και διαπραγματευσίμων τίτλων στον κομιστή, συμπεριλαμβανομένου ενός συστήματος δηλώσεως και/ή γνωστοποιήσεως» και «πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι αρμόδιες αρχές τους έχουν την εξουσία να δεσμεύουν ή να κατακρατούν τα μετρητά ή τους διαπραγματεύσιμους τίτλους στον κομιστή που υπάρχει υποψία ότι έχουν σχέση με την χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, ή με υποκρυπτόμενες παραβάσεις, ή που είναι αντικείμενο ψευδούς δηλώσεως ή γνωστοποιήσεως»²⁸.

42. Μια ερμηνευτική σημείωση της ως άνω συστάσεως αποσαφηνίζει ότι αυτή υιοθετήθηκε προκειμένου να «εξασφαλιστεί ότι οι τρομοκράτες και άλλοι εγκληματίες δεν θα μπορούν να χρηματοδοτούν τις δραστηριότητές τους ή να νομιμοποιούν το προϊόν των εγκληματικών δραστηριοτήτων τους χάρη στην διασυνοριακή υλική μεταφορά μετρητών ή διαπραγματευσίμων τίτλων στον κομιστή»²⁹. Στην ίδια αυτή σημείωση διευκρινίζεται ότι ως «φυσική διασυνοριακή μεταφορά μετρητών» νοείται «κάθε *φυσικήέισοδος ή έξοδος* μετρητών ή διαπραγματευσίμων τίτλων στον κομιστή από ένα κράτος προς άλλο»³⁰.

43. Επομένως, η εν λόγω σύσταση φαίνεται να αναφέρεται σε μια ευρεία ερμηνεία των όρων «είσοδος» και «έξοδος», από την οποία συνάγεται μάλλον ότι το σύστημα δηλώσεως ή γνωστοποιήσεως που προκρίνεται με τη σύσταση αυτή πρέπει να εφαρμόζεται μόλις τα ρευστά διαθέσιμα ή τα οι διαπραγματεύσιμοι τίτλοι στον κομιστή διέλθουν τα γεωγραφικά σύνορα ενός κράτους. Ωστόσο, τα κείμενα της FATF δεν παρέχουν καμία ρητή ένδειξη σχετικά με το ζήτημα που μας απασχολεί εν προκειμένω. Οι λεπτομέρειες διεξαγωγής του ελέγχου των διασυνοριακών κινήσεων χρημάτων στις ζώνες διεθνούς διελεύσεως των αεροδρομίων δεν ρυθμίζονται ούτε στις «Νέες βέλτιστες διεθνείς πρακτικές: εντοπισμός και πρόληψη των παρανόμων διασυνοριακών κινήσεων μετρητών και διαπραγματευσίμων τίτλων στον κομιστή» του 2010, έγγραφο το οποίο θεωρείται ότι συνοψίζει τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα κράτη κατά την εφαρμογή της ειδικής συστάσεως IX, προτείνοντας παράλληλα πιθανές λύσεις³¹.

27 — Το κείμενο της συστάσεως είναι διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο της FATF http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/FATF_Recommendations.pdf <http://www.fatf-gafi.org>.

28 — Η σύσταση αναφέρει στη συνέχεια ότι «[τ]α κράτη πρέπει να μεριμνήσουν ώστε να επιβάλλονται αποτελεσματικές, εύλογες και αποτρεπτικές κυρώσεις στα πρόσωπα που προβαίνουν σε ψευδείς δηλώσεις ή γνωστοποιήσεις. Οσάκις ρευστά διαθέσιμα ή διαπραγματεύσιμοι τίτλοι στον κομιστή συνδέονται με τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή υποκρυπτόμενες παραβάσεις, τα κράτη πρέπει επίσης να λαμβάνουν μέτρα, νομοθετικού χαρακτήρα, μεταξύ άλλων, σύμφωνα με τη Σύσταση 4, που θα επιτρέπουν τη δήμευση των εν λόγω ρευστών ή τίτλων».

29 — Το κείμενο της ερμηνευτικής σημειώσεως της Ειδικής Συστάσεως IX είναι επίσης διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο της FATF, όπως προπαρατέθηκε στην υποσημείωση 27.

30 — Η υπογράμμιση δική μου. Σε έγγραφο του 2009, που φέρει τον τίτλο «Μεθοδολογία αξιολόγησης της συμμόρφωσης με τις 40 Συστάσεις και τις 9 Ειδικές Συστάσεις της FATF», διευκρινίζεται, στο πλαίσιο μιας υπερεθνικής προσέγγισης της Ειδικής Συστάσεως IX, ότι ο όρος «διασυνοριακή» «παραπέμπει στις *κινήσεις στα εξωτερικά σύνορα* της υπερεθνικής δικαιοδοσίας» (η υπογράμμιση δική μου). Το έγγραφο αυτό είναι διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο [http://www.fatf-gafi.org/fr/themes/recommandationsgafi/documents/methodologieevaluationdelaconformiteaux40recommandationsetaux9recommandationsspeciales.html#methodologieevaluationdelaconformiteaux40recommandationsetaux9recommandationsspeciales.html?hf=10&b=0&s=desc\(fatf_releasedate\)](http://www.fatf-gafi.org/fr/themes/recommandationsgafi/documents/methodologieevaluationdelaconformiteaux40recommandationsetaux9recommandationsspeciales.html#methodologieevaluationdelaconformiteaux40recommandationsetaux9recommandationsspeciales.html?hf=10&b=0&s=desc(fatf_releasedate)).

31 — Το έγγραφο αυτό, που χρονολογείται πριν από την αναθεώρηση του 2012, είναι διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο [http://www.fatf-gafi.org/fr/themes/recommandationsgafi/documents/nouvellesmeilleurespratiquesinternationalesdetectionetpreventiondesmouvementstransfrontalier-sillicitesdespecesetdinstrumetnsnegociablesauporteur.html#nouvellesmeilleurespratiquesinternationalesdetectionetpreventiondesmouvementstransfrontalier-sillicitesdespecesetdinstrumetnsnegociablesauporteur.html?hf=10&b=0&s=desc\(fatf_releasedate\)](http://www.fatf-gafi.org/fr/themes/recommandationsgafi/documents/nouvellesmeilleurespratiquesinternationalesdetectionetpreventiondesmouvementstransfrontalier-sillicitesdespecesetdinstrumetnsnegociablesauporteur.html#nouvellesmeilleurespratiquesinternationalesdetectionetpreventiondesmouvementstransfrontalier-sillicitesdespecesetdinstrumetnsnegociablesauporteur.html?hf=10&b=0&s=desc(fatf_releasedate)).

44. Υπό τις συνθήκες αυτές, και όπως υποστηρίζει η Γαλλική Κυβέρνηση, το πλαίσιο διεθνούς συνεργασίας για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες ενέργειες και της διασυνοριακής εγκληματικότητας, στο οποίο εντάσσεται ο κανονισμός 1889/2005, συνηγορεί υπέρ μιας διασταλτικής ερμηνείας της έννοιας της εισόδου στην Ένωση, όπως χρησιμοποιείται στο άρθρο 3, παράγραφος 1, του ως άνω κανονισμού, και κατά του περιορισμού του πεδίου εφαρμογής της επιβαλλομένης από το συγκεκριμένο άρθρο υποχρέωσης δηλώσεως μόνο στις διασυνοριακές κινήσεις κεφαλαίων που προορίζονται να εισαχθούν στο χρηματοοικονομικό σύστημα της Ένωσης.

45. Όντως, δεν χωρεί αμφιβολία ότι η επέκταση της υποχρέωσης δηλώσεως στους επιβάτες που τελούν σε καθεστώς διελεύσεως σε αερολιμένα συμβάλλει στην επιδίωξη των ανωτέρω στόχων σε διεθνές επίπεδο, αφού η εν λόγω υποχρέωση συνιστά συγχρόνως τόσο αποτρεπτικό μέτρο όσο και, σε συνδυασμό με τους συναφείς ελέγχους, μέτρο εντοπισμού των υπόπτων κινήσεων³².

46. Στο σημείο αυτό είναι σκόπιμο να εξεταστεί αν η Σύμβαση περί Διεθνούς Πολιτικής Αεροπορίας, που υπεγράφη στο Σικάγο (ΗΠΑ) στις 7 Δεκεμβρίου 1944³³ αντίκειται σε μια τέτοια διασταλτική ερμηνεία.

47. Η Ένωση δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος στην εν λόγω σύμβαση και, όπως κατέστη σαφές με την απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2011, *Air Transport Association of America κ.λπ.* (C-366/10, EU:C:2011:864, σκέψεις 57 έως 71), δεν δεσμεύεται από αυτήν.

48. Εντούτοις, η σύμβαση έχει κυρωθεί από όλα τα κράτη μέλη της Ένωσης και πρέπει, ως εκ τούτου, να λαμβάνεται υπόψη κατά την ερμηνεία των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης³⁴. Το ίδιο ισχύει και για τα παραρτήματα της συμβάσεως, τα οποία περιέχουν τα συνιστώμενα πρότυπα και τις πρακτικές (*Standards and Recommended Practices – SARP*)³⁵ που έχει υιοθετήσει το Συμβούλιο του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας (ΔΟΠΑ)³⁶ σύμφωνα με το άρθρο 54, σημείο 1)³⁷ της εν λόγω συνθήκης και τα οποία δεσμεύουν, με περισσότερο ή λιγότερο αυστηρό τρόπο, τα συμβαλλόμενα κράτη³⁸.

32 — Σημειώνω, ωστόσο, ότι, στην Έκθεσή της προς το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για την εφαρμογή του κανονισμού 1889/2005 [COM(2010) 0455 τελικό], η Επιτροπή τάχθηκε, στηριζόμενη σε μια στάθμιση κόστους-οφέλους, υπέρ της τροποποίησης του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 1889/2005 με σκοπό την εναρμόνιση των διαδικασιών ελέγχου ρευστών διαθεσίμων με εκείνες που καθιερώθηκαν για τους ελέγχους αποσκευών επιβατών, όπως ορίζονται στα άρθρα 192 έως 194 του κανονισμού 2454/93 της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2913/92 του Συμβουλίου περί θεσπίσεως του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα [ΕΕ 1993, L 253, σ. 1, που καταργήθηκε με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2016/481 της Επιτροπής, της 1ης Απριλίου 2016 (ΕΕ 2016, L 87, σ. 24)]. Όμως, η εναρμόνιση αυτή, η οποία προτείνεται ως μέσο αντιμετώπισης των πρακτικών δυσκολιών που αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη όσον αφορά τους διερχόμενους επιβάτες, συνεπάγεται την εγκατάλειψη των συστηματικών ελέγχων στις ζώνες διεθνούς διελεύσεως και, συνεπώς, την κατάργηση της υποχρέωσης δηλώσεως για τους επιβάτες που παραμένουν εντός των ζωνών αυτών (βλ. σημείο 5 της εκθέσεως). Στο σημείο 3.2 της ίδιας εκθέσεως, η Επιτροπή αναφέρει ότι «[γ]ια τους διερχόμενους επιβάτες αερολιμένα η συμμόρφωση με την υποχρέωση δήλωσης ρευστών διαθεσίμων στο πρώτο σημείο εισόδου ή στο τελευταίο σημείο εξόδου από την ΕΕ είναι δυσχερής εξαιτίας της ανομοιογένειας στην υποδομή διελεύσεως των αερολιμένων. Οι παρεχόμενες εγκαταστάσεις για δήλωση ρευστών διαθεσίμων στη ζώνη διελεύσεως των αερολιμένων είναι ελάχιστες ή ανομοιογενείς ενώ δεν μεσολαβεί επαρκές χρονικό διάστημα μεταξύ των πτήσεων. Είναι δύσκολο να διασφαλιστεί ότι οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών διενεργούν εναρμονισμένους ελέγχους στους διερχόμενους επιβάτες. Ο ανεπαρκής χρόνος, η έλλειψη κατάλληλων εγκαταστάσεων ελέγχου [...] και οι ξεχωριστές δίοδοι για αποσκευές και χειραποσκευές παρακωλύουν τους εν λόγω ελέγχους». Πάντως, μια «ειδική ομάδα εμπειρογνομώνων σε ελέγχους ρευστών διαθεσίμων» τάχθηκε υπέρ της τροποποίησης του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 1889/2005.

33 — *Συλλογή Συνθηκών των Ηνωμένων Εθνών*, τόμος 15, σ. 295, που είναι διαθέσιμη στον διαδικτυακό τόπο: <http://www.icao.int/publications/pages/doc7300.aspx>.

34 — Απόφαση της 3ης Ιουνίου 2008, *Intertanko κ.λπ.* (C-308/06, EU:C:2008:312, σκέψη 52).

35 — Η έκδοση των σχετικών πράξεων προβλέπεται στο άρθρο 37 της Συμβάσεως του Σικάγου.

36 — Ο ΔΟΠΑ συστάθηκε σύμφωνα με τα άρθρα 43 επ. της Συμβάσεως του Σικάγου.

37 — Η διάταξη αυτή διευκρινίζει ότι τα SARP αποκαλούνται «παραρτήματα της Συμβάσεως» για «λόγους ευκολίας».

38 — Τα πρότυπα είναι προδιαγραφές το περιεχόμενο των οποίων αντανακλά όσα έχουν αναγνωρισθεί ως *εύχρηστες* και *αναγκαίες* συμπεριφορές για την διευκόλυνση και βελτίωση ορισμένων πτυχών της διεθνούς αεροπλοΐας. Η μη τήρησή τους πρέπει να κοινοποιείται από τα συμβαλλόμενα κράτη σύμφωνα με το άρθρο 38 της Συμβάσεως. Οι συνιστώμενες πρακτικές, αντίθετα, είναι προδιαγραφές το περιεχόμενο των οποίων αντανακλά όσα έχουν αναγνωρισθεί ως *εν γένει εύχρηστες* και *εξόχως επιθυμητές* πρακτικές. Τα συμβαλλόμενα κράτη προσπαθούν να συμμορφωθούν με αυτές στο πλαίσιο εφαρμογής της Συμβάσεως.

49. Κατά το άρθρο 22 της Συμβάσεως του Σικάγου, «έκαστο συμβαλλόμενο κράτος συμφωνεί να θεσπίσει [...] κάθε δυνατό μέτρο προκειμένου να διευκολύνει και να επιταχύνει την μετακίνηση με αεροσκάφη μεταξύ των εδαφών των συμβαλλομένων κρατών και να αποτρέψει την μη αναγκαία καθυστέρηση των αεροσκαφών, των πληρωμάτων, των επιβατών και των φορτίων, ιδίως κατά την εφαρμογή των νόμων που αφορούν τη μετανάστευση, την υγεία, τα τελωνεία και τις απρόσκοπτες ροές». Το άρθρο 23 της ίδιας συμβάσεως ορίζει ότι έκαστο συμβαλλόμενο κράτος αναλαμβάνει την υποχρέωση, «στον βαθμό που το κρίνει εφικτό, να θεσπίσει κανονισμούς τελωνείων και μετανάστευσης για την διεθνή αεροπλοΐα σύμφωνα με τις πρακτικές που καθιερώνει ή συνιστά η παρούσα Σύμβαση».

50. Το Παράρτημα 9 της Συμβάσεως του Σικάγου (Συνιστώμενα Πρότυπα και Πρακτικές – Διευκόλυνση, στο εξής: παράρτημα 9)³⁹ υιοθετήθηκε με σκοπό, ιδίως, να προσδιορίσει τις υποχρεώσεις που επιβάλλουν στα συμβαλλόμενα κράτη τα προαναφερθέντα άρθρα της εν λόγω συμβάσεως. Σκοπός του παραρτήματος είναι να επιτευχθεί η αποτελεσματική διαχείριση των διαδικασιών ελέγχου στα σύνορα και, παράλληλα, η προσήκουσα ισορροπία μεταξύ ασφαλείας και απλουστεύσεως των διαδικασιών.

51. Όπως υπενθύμισε η Γαλλική Κυβέρνηση, σύμφωνα με το κεφάλαιο 3, L, σημείο 3.57, του εν λόγω παραρτήματος, τα συμβαλλόμενα κράτη μεριμνούν ώστε, ιδίως μέσω της δημιουργίας ζωνών άμεσης διελύσεως, οι επιβάτες και οι αποσκευές τους που φθάνουν από άλλο κράτος και συνεχίζουν το ταξίδι τους προς τρίτο κράτος με την ίδια πτήση ή με άλλη πτήση από τον ίδιο αερολιμένα την ίδια ημέρα, να μπορούν να παραμένουν προσωρινά στον αερολιμένα αφίξεως χωρίς να υποβάλλονται στις διατυπώσεις μεθοριακού ελέγχου εισόδου στο κράτος διελύσεως. Ως «ζώνη απευθείας διελύσεως» ορίζεται στο κεφάλαιο I, στοιχείο A, μια ειδική ζώνη που έχει δημιουργηθεί εντός διεθνούς αεροδρομίου ή πλησίον αυτού, και τελεί υπό την άμεση επιτήρηση ή τον άμεσο έλεγχο των αρμοδίων δημοσίων αρχών, και όπου οι επιβάτες μπορούν να παραμένουν κατά τη διάρκεια της διελύσεως ή της ανταποκρίσεως χωρίς να χρειάζεται να υποβάλουν αίτηση εισόδου στο κράτος για το οποίο πρόκειται.

52. Όμως, από το ίδιο το γράμμα του κανόνα που θεσπίζεται στο προαναφερθέν σημείο 3.57, προκύπτει ότι αυτός αναφέρεται σε διατυπώσεις σχετικές με τους μεταναστευτικούς ελέγχους οι οποίοι σκοπό έχουν να εξακριβώνεται ότι οι επιβάτες έχουν στην κατοχή τους τα έγγραφα που επιτρέπουν την είσοδό τους στο έδαφος του συμβαλλομένου κράτους. Αυτό επιβεβαιώνεται, άλλωστε, από τον επόμενο κανόνα (σημείο 3.58 του κεφαλαίου 3, στοιχείο L), ο οποίος επιβάλλει στα συμβαλλόμενα μέρη την υποχρέωση να περιορίζουν στο ελάχιστο την απαίτηση να προμηθεύονται θεωρήσεις απευθείας διελύσεως οι επιβάτες που παραμένουν στη ζώνη απευθείας διελύσεως⁴⁰.

53. Γενικότερα βέβαια, σκοπός του παραρτήματος 9 είναι να μειωθούν όσο το δυνατόν περισσότερο οι διατυπώσεις και οι έλεγχοι στους οποίους υποβάλλονται οι διερχόμενοι επιβάτες, ενώ η υποχρέωση δηλώσεως, πέραν του ότι τους εξαναγκάζει κατ' αρχήν σε μια θετική ενέργεια, απαιτεί ενδεχομένως από τις αρμόδιες αρχές, προκειμένου να εξακριβώσουν κατά πόσον αυτή τηρείται, να υποβάλλουν σε έλεγχους τα πρόσωπα, τις αποσκευές και τα μέσα μεταφοράς, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 1889/2005.

39 — Το κείμενο του παραρτήματος αυτού είναι διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο της Office fédérale de l'aviation suisse [Ομοσπονδιακή Υπηρεσία της Ελβετικής Αεροπορίας]: <https://www.bazl.admin.ch/bazl/fr/home/experts/reglementation-et-informations-de-base/bases-legales-et-directives/annexes-a-la-convention-de-l-organisation-internationale-de-l-av.html>

40 — Δηλαδή θεωρήσεις που απαιτείται να έχουν οι επιβάτες που φθάνουν με διεθνή πτήση και συνεχίζουν το ταξίδι τους προς τρίτο κράτος με την ίδια πτήση ή με άλλη πτήση, η οποία αναχωρεί από τον ίδιο αερολιμένα την ίδια ημέρα. Ο κανονισμός (ΕΚ) 810/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, για τη θέσπιση κοινοτικού κώδικα θεωρήσεων (κώδικας θεωρήσεων) (ΕΕ 2009, L 243, 2009, σ. 8) προβλέπει υποχρέωση κατοχής τέτοιας θεωρήσεως, «κατά παρέκκλιση από το παράρτημα 9 της Συμβάσεως του Σικάγου» για τους υπηκόους ορισμένων τρίτων χωρών.

54. Ωστόσο, αφενός, όπως επισημαίνει η Γαλλική Κυβέρνηση στις γραπτές παρατηρήσεις της, σύμφωνα με το κεφάλαιο 3, στοιχείο Β, σημείο 1.5, του παραρτήματος 9, οι διατάξεις του τελευταίου δεν εμποδίζουν την εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας όσον αφορά την διενέργεια ελέγχων που θεωρούνται «αναγκαίοι»⁴¹, και αφετέρου, η πολιτική διευκόλυνσης που εφαρμόζεται στο πλαίσιο του ΔΟΠΑ έχει επίσης ως σκοπό να συντονίσει τους στόχους του παραρτήματος 9 με άλλους στόχους, και ιδίως αυτόν της καταπολεμήσεως του διεθνούς λαθρεμπορίου ναρκωτικών –ο οποίος είναι ένας από τους επιδιωκόμενους στόχους των μέτρων που καθιερώνει ο κανονισμός 1889/2005-, ώστε να βρεθεί μια σωστή ισορροπία μεταξύ των απαιτήσεων ασφαλείας και των απαιτήσεων απλουστεύσεως των διαδικασιών.

55. Επομένως, η επιβολή υποχρεώσεως δηλώσεως, όπως αυτή του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 1889/2005, και στους επιβάτες που παραμένουν εντός της «ζώνης απευθείας διελεύσεως», όπως αυτή ορίζεται στο παράρτημα 9, δεν φαίνεται να μη συμβιβάζεται με τον κανόνα του σημείου 3.57 του παραρτήματος 9, εφόσον οι διατυπώσεις οι οποίες συνδέονται με την εκπλήρωση της υποχρεώσεως αυτής και οι έλεγχοι προς εξακρίβωση της τηρήσεώς της συνεπάγονται την ελάχιστη δυνατή ταλαιπωρία για τους επιβάτες σε καθεστώς διελεύσεως και δεν υπάρχει κίνδυνος να καθυστερήσουν αδικαιολόγητα την εναέρια κυκλοφορία.

56. Με βάση το σύνολο των προεκτεθέντων, καταλήγω, στηριζόμενος τόσο στη γραμματική ερμηνεία της διατάξεως του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 1889/2005 όσο και στους επιδιωκόμενους με την πράξη αυτή σκοπούς, και λαμβανομένου υπόψη ότι δεν προβλέπεται ρητή απαλλαγή από την υποχρέωση δηλώσεως την οποία επιβάλλει το συγκεκριμένο άρθρο, ότι η εν λόγω υποχρέωση ισχύει και για τους επιβάτες που παραμένουν στη ζώνη διεθνούς διελεύσεως αερολιμένα ευρισκομένου στο έδαφος κράτους μέλους, όπου ισχύουν οι Συνθήκες δυνάμει των άρθρων 52 ΣΕΕ και 355 ΣΛΕΕ, μετά την αποβίβασή τους από πτήση προερχόμενη από τρίτη χώρα και πριν από την επιβίβασή τους σε πτήση με προορισμό τρίτη χώρα, χωρίς να περάσουν από μεθοριακό σημείο ελέγχου προκειμένου να τους επιτραπεί η είσοδος στο οικείο κράτος μέλος.

IV – Πρόταση

57. Με βάση το σύνολο των σκέψεων που αναπτύχθηκαν ανωτέρω, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει ως εξής στα ερωτήματα του Cour de cassation (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο, Γαλλία):

Το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 1889/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2005, σχετικά με τους ελέγχους ρευστών διαθεσίμων που εισέρχονται ή εξέρχονται από την Κοινότητα, έχει την έννοια ότι η υποχρέωση παντός φυσικού προσώπου που εισέρχεται στην Ένωση ή εξέρχεται από αυτήν με τουλάχιστον 10 000 ευρώ σε μετρητά να δηλώσει το μεταφερόμενο ποσό στις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους διά του οποίου εισέρχεται στην Ένωση ή εξέρχεται από αυτήν ισχύει και για τους επιβάτες που παραμένουν στη ζώνη διεθνούς διελεύσεως αερολιμένα ευρισκομένου στο έδαφος κράτους μέλους όπου ισχύουν οι Συνθήκες δυνάμει των άρθρων 52 ΣΕΕ και 355 ΣΛΕΕ, μετά την αποβίβασή τους από πτήση προερχόμενη από τρίτη χώρα και πριν από την επιβίβασή τους σε πτήση με προορισμό τρίτη χώρα, χωρίς να περάσουν από μεθοριακό σημείο ελέγχου προκειμένου να τους επιτραπεί η είσοδος στο οικείο κράτος μέλος.

41 — Επισημαίνεται, παρεμπιπτόντως, ότι στο κεφάλαιο 6, F, σημεία 6.47 και 6.48 περιέχονται συνιστώμενες πρακτικές όσον αφορά την επιβολή από τα συμβαλλόμενα κράτη περιορισμών στην εισαγωγή ή την εξαγωγή μετρητών.